

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ**

Факультет туризму

Кафедра економіки, менеджменту та ГРБ

О.І. Коркуна, О.Я.Цильник, І.І.Коркуна

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
Підготовка « Бакалавр »
*Напрямок спеціальності :6.030601 «Менеджмент»***

Львів 2018 рік

Тематика та методичні рекомендації щодо самостійної роботи з дисципліни « Основи підприємницької діяльності» для студентів базового напрямку підготовки 073 « Менеджмент»
/Уклад; О.І.Коркуна ,О.Я.Цильник,І.І.Коркуна –Львів:ЛДУФК,2018-С.-40 /

УКЛАДАЧІ: к.е.н.,член-кореспондент ТАУ **Коркуна О.І.**
директор ПП « Укрзахідпостач» **Цильник О.Я.**
доцент кафедри економіки менеджменту та ГРБ, к.е.н. ,заслужений економіст України **Коркуна І.І.**

РЕЦЕНЗЕНТИ: професор д.е.н **Семів Л.К.**
професор д.е.н **Пшик Б.І.**

Затверджено на засіданні кафедри економіки ,менеджменту та ГРБ. Протокол№ 8 від «10» січня 2018 року.

Затверджено методичною радою факультету туризму. Протокол № 5 від « 22» січня 2018 року . Львівського державного університету фізичної культури.

ISBN _____

Вступ

Навчальна дисципліна «Основи підприємницької діяльності» є нормативною для підготовки бакалаврів факультету **туризму** за спеціальністю **менеджмент**. Дисципліна дає фундаментальні знання які є особливі для вивчення економічної та фінансової науки. Дисципліна « Основи підприємницької діяльності» тісно пов'язана і є логічним продовженням таких загально теоретичних економічних дисциплін як « Основи економічної теорії», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Фінанси та Фінанси підприємств» та інші. Підприємство охоплює широке коло питань економіки і управління які тісно взаємозв'язані між собою. Уміння узгоджено їх вирішувати повинно бути спрямоване на досягнення кінцевого позитивного результату кожної бізнес структури, це нові рішення підходи до формування систематизованих матеріалів та висвітлення інформаційних , нормативних та практичних завдань підприємця в Україні.

Метою дисципліни – є вивчення закономірностей і особливостей функціонування та розвитку підприємництва у державі.

Завдання навчальної дисципліни полягає у формуванні цілісної системи знань про сутність і форми підприємництва, оптимізацію відносин у суспільстві, механізм функціонування і впливу підприємництва, склад і структуру управління, сукупність фінансово – економічних органів та інструментів , заходи формування та функціонування окремих сфер і ланок у підприємницькій діяльності.

Предметом навчальної дисципліни виступають економічні відносини у підприємстві ,що виникають на різних рівнях управління між державою, юридичними та фізичними особами. Програма курсу передбачає послідовне вивчення теоретичних основ , принципів і конкретних форм організації фінансових відносин у різних сферах життєдіяльності суспільства.

Тематика та методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів із дисципліни « Основи підприємницької діяльності» для спеціалістів « Менеджмент» денної та заочної форми навчання розроблено для цілісного уявлення студентами дисципліни, надання навчальному процесові системності, установлення чітких завдань та вмінь студента. Для полегшення вивчення дисципліни « Основи підприємницької діяльності» студентом пропонується, основні терміни та поняття з підприємництва, типові тестові завдання ,а також список рекомендованої літератури, перелік екзаменаційних запитань із дисципліни « Основи підприємницької діяльності», критерії оцінки знань та вмінь студентів за рейтинговою системою та підсумкового контролю. Тематика та методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів з дисципліни « Основи підприємницької діяльності» допоможуть студентам денної та заочної форми навчання підходити до вивчення усіх тем дисципліни, конкретизувати увагу на найважливіших концептуальних підходах на основних термінах і поняттях, самостійно готуватися до екзамену з дисципліни « Основи підприємницької діяльності».

I. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема1. Основні засади формування суб'єктів підприємницької діяльності .

Зміст і сутність підприємництва , способи його організації. Започаткування підприємницької діяльності. Ринкова компетентність майбутнього підприємця. Наявність підприємницьких навичок у майбутнього організатора. Пошук та формування підприємницької ідеї. Переваги та недоліки підприємницької ідеї. Види підприємств і їх розвиток в умовах ринку. Аграрний бізнес і перспективи його розвитку. Ринкова орієнтація підприємця.

Тема2. Створення і організація функціонування дозвільної системи.

Суть і завдання дозвільної системи її складові. Основні функції єдиного дозвільного офісу та організація його роботи.

Тема3. Бізнес - план і технологія його складання.

Суть бізнес – плану . Типологія бізнес-планів. Розділи бізнес-плану. Резюме. Аналіз ситуації в галузі. Види товарів і послуг. Аналіз ринку збуту. Конкуренція на ринках збуту. План маркетингу. Виробничий план. Організаційний план. Правове забезпечення діяльності фірми. Оцінка ризику і страхування. Фінансовий план. Пропозиції що висуваються фірмою.

Тема4 . Реєстрація суб'єктів підприємництва.

Реєстрація приватного підприємця. Реєстрація приватного підприємства. Реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Реєстрація підприємства в пенсійному фонді. Реєстрація підприємства як платника страхових внесків. Взяття підприємства на облік платників податків. Одержання підприємцю дозволу на оформлення замовлень та виготовлення печаток і штампів. Відкриття підприємством рахунку в банку. Ліцензування підприємницької діяльності.

Тема5. Формування персоналу фірми і організація його діяльності.

Наймання ,оцінка і добір персоналу на підприємство. Планування як метод формування кадрового складу фірми. Стимулювання роботи персоналу. Управління діловою кар'єрою та навчанням персоналу.

Тема6. Договірні відносини в бізнесі.

Суть і зміст договору. Мета і засади формування договору. Види договорів. Структура договорів. Відповідальність за невиконання умов договору.

Тема7.Партнерські стосунки підприємця з банком.

Взаємини підприємницьких структур з банками. Форми безготівкових міжгосподарських розрахунків. Банківське кредитування підприємницької діяльності. Нетрадиційні банківські послуги для клієнтів.

Тема8. Ризики у підприємницькій діяльності

Ризики та їх вплив на результати господарської діяльності підприємництва. Види ризиків в господарській діяльності та причини їх виникнення. Принципи та форми регулювання ризиків у підприємницькій діяльності.

Тема9.Оподаткування підприємницької діяльності.

Формування системи оподаткування підприємств. Види податків та їх характеристика. Місцеві податки і збори. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Фіксований сільськогосподарський податок.

Тема10. Припинення підприємницької діяльності.

Основні причини припинення підприємницької діяльності. Реорганізація підприємства. Скасування державної реєстрації підприємства. Ліквідація підприємства. Розрахунок з кредиторами. Діагностика кризового стану та банкрутства підприємства.

ЗМІСТ

Вступ	4
I. Програма дисципліни	6
II. Пояснююча записка. Тематичний план. Завдання та методичні рекомендації, щодо самостійної роботи студентів. Тестові завдання.....	8
III. Екзаменаційні питання з дисципліни « Основи підприємницької діяльності»	30
VI. Критерії оцінювання знань , та вмінь студентів за рейтинговою системою....	32
V. Основні терміни і поняття з основ підприємництва.....	33
VI. Список використаної літератури.....	40

II. Пояснююча записка. Тематичний план. Завдання та методичні рекомендації, щодо самостійної роботи студентів. Тестові завдання.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета самостійної роботи студентів – засвоїти в повному обсязі навчальну програму дисципліни « Основи підприємницької діяльності» та сформувати самостійність як важливу професійну якість ,сутність якої полягає в умінні систематизувати,планувати та контролювати власну діяльність.

Завдання самостійної роботи студентів: Засвоєння певних знань,умінь,закріплення та систематизація сформованих навичок,їх застосування при виконанні практичних завдань і творчих робіт ;виявлення прогалин у системі знань з дисципліни « Основи підприємницької діяльності».

Зміст самостійної роботи студентів визначається навчальною програмою дисципліни ,методичними матеріалами ,завданнями викладача.

Самостійна робота студентів здійснюється в різних формах і передбачає:

- ✓ Опрацювання теоретичних засад,роботу з підручниками,навчальними посібниками,конспектами лекцій;
- ✓ Вивчення окремих тем,передбачених для самостійного опрацювання;
- ✓ Написання конспекту при самостійному опрацюванні теми;
- ✓ Підготовку до виступу на семінарі;
- ✓ Виконання індивідуальних завдань;
- ✓ Аналіз конкретної виробничої ситуації;
- ✓ Написання рефератів за темою заняття;
- ✓ Пошук та огляд літературних джерел за заданою проблематикою;
- ✓ Підготовка доповідей для конференцій,науково – методичних семінарів,а також публікацій.

Самостійна робота студента забезпечується системою навчально -методичних засобів,передбачених для вивчення дисципліни « Основи підприємницької діяльності»: підручниками,навчальними та методологічними посібниками ,методичними матеріалами для самостійної роботи студентів,конспектом лекцій,тощо.

Перелік завдань для самостійної роботи, форми звітності, терміни виконання та кількість балів, які можна отримати за виконання завдань, визначаються викладачем кафедри при розробці розділу « Самостійна робота студентів» навчальної програми дисципліни.

Оцінки (бали) одержані студентами за виконання різних видів самостійної роботи , фіксуються викладачами і доводяться до відома студентів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

З дисципліни

«ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

№ п/п	Назва змістового модуля і теми
<u>Змістовний модуль1. Основи формування підприємницької діяльності.</u>	
1	Основні засади формування суб'єктів підприємницької діяльності.
2	Створення і організація функціонування дозвільної системи.
3	Бізнес -план і технологія його складання.
4	Реєстрація суб'єктів підприємництва.
5	Формування персоналу фірми і організація його діяльності.
<u>Змістовий модуль2. Основи забезпечення реалізації підприємницької діяльності.</u>	
1	Договірні відносини в бізнесі
2	Партнерські стосунки підприємця з банком.
3	Ризики у підприємницькій діяльності
4	Оподаткування підприємницької діяльності
5	Припинення підприємницької діяльності

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Змістовний модуль1. Основи формування підприємницької діяльності.

Тема1. Основні засади формування суб'єктів підприємницької діяльності .

Зміст і сутність підприємництва , способи його організації.Започаткування підприємницької діяльності.Ринкова компетентність майбутнього підприємця.Наявність підприємницьких навичок у майбутнього організатора.Пошук та формування підприємницької ідеї.Переваги та недоліки

підприємницької ідеї. Види підприємств і їх розвиток в умовах ринку. Аграрний бізнес і перспективи його розвитку. Ринкова орієнтація підприємця.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Як сучасна економічна наука визначає підприємництво?
2. Які види підприємницької діяльності можна виділити?
3. Які види підприємств можна назвати?
4. Які можуть бути форми об'єднання підприємств?
5. Які існують способи входження в бізнес?
6. Що потрібно для започаткування підприємницької діяльності?
7. Що таке конкуренція і як вона впливає на підприємницьку діяльність?
8. Хто такий підприємець чим він відрізняється від інших суб'єктів господарської діяльності?
9. Які переваги і недоліки індивідуального підприємства можна виділити?
10. Що таке акція і які вони можуть бути?
11. Що таке товариство з обмеженою відповідальністю і хто його може створити?
12. Що таке підприємницька ідея і які форми вона може мати?
13. Які можна виділити види підприємницької ідеї?
14. Які існують критерії оцінки успішності господарювання, і як вони впливають на вибір підприємницької ідеї?
15. Які напрямки підприємницької діяльності можуть бути перспективними та успішними?
16. Як впливає підприємницька діяльність на економічний стан держави?

Теми рефератів

1. Розвиток підприємництва в контексті історичної еволюції.
2. Роль підприємницької діяльності в розвитку економіки.
3. Проблеми правового забезпечення розвитку підприємництва в Україні?
4. Підприємництво як особлива форма економічної активності.
5. Огляд наукових публікацій за темою заняття.

Тести

I. Зазначте, хто першим запровадив термін «підприємництво» і здійснив його систематизований аналіз:

- a) А.Сміт;
- b) Ж.Б.Сей;
- c) Р.Кантільйон;
- d) А.Маршалл;
- e) Й.Шумпетер.

II. Зазначте, хто з економістів розглядав підприємництво як реалізацію іновацій:

- a) А.Сміт;
- b) Ж.Б.Сей;

- c) Р.Кантільйон;
- d) А.Маршалл;
- e) Й.Шумпетер.

III. Зазначте, яку господарську діяльність називаю підприємницькою:

- a) самостійну;
- b) інноваційну;
- c) цілеспрямовану;
- d) систематичну;
- e) ризикову;
- f) відповідальну;
- g) прибуткову.

IV. Зазначте, які основні функції виконує підприємство:

- a) інноваційну(творчу);
- b) інформаційну(статистичну);
- c) самоствердження;
- d) ресурсну;
- e) організаційну;
- f) диференційну;
- g) стимулюючу(мотиваційну).

V. Зазначте, що становить економічну базу підприємницької діяльності:

- a) товарниче виробництво;
- b) приватна власність;
- c) самоствердження;
- d) виробництво товарів.

Література [1,с.14-30;2, -17]

Форма контролю :перевірка конспектів ,опитування.

Тема2. Створення і організація функціонування дозвільної системи.

Суть і завдання дозвільної системи її складові. Основні функції єдиного дозвільного офісу та організація його роботи.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Що убомовило необхідність створення дозвільної системи в Україні?
2. Що стало методологічною основою створення дозвільної системи?
3. В чому полягає суть дозвільної системи?
4. Назвіть основні складові дозвільної системи і прокоментуйте їх зміст.
5. Що треба розуміти під «Єдиним офісом» дозвільної системи?

6. Які основні завдання таких офісів та яка їх роль у наданні відповідних дозволів суб'єктам господарювання?
7. Що сприяє демократизації дозвільних процесів і який орган повинен їх здійснювати?
8. Які основні питання повинна вирішувати Рада Єдиного дозвільного офісу?
9. Як формується керівництво Єдиного офісу?
10. Які функції виконує директор Єдиного офісу?
11. Які функції виконує адміністратор Єдиного офісу?
12. Що слід розуміти під організуванням роботи Єдиного офісу і в чому полягає суть цієї роботи?
13. Що може сприяти поліпшенню роботи з наданням дозволів суб'єктам підприємницької діяльності?
14. Які на Вашу думку суспільні вигоди від створення і удосконалення функціонування дозвільної системи?

Теми рефератів

1. Економічна свобода - передумова створення власної справи.
2. Ефективність дозвільної системи.
3. Основні ознаки свободи господарювання.
4. Проблеми формування правових передумов розвитку підприємництва в Україні.
5. Створення сприятливих економічних передумов –запорука розвитку підприємництва.
6. Єдиний дозвільний офіс, як складова дозвільної системи.

Тести

I. Зазначте ,що таке економічна свобода:

- a) гарантованість успіху;
- b) право розпочати власну справу;
- c) право виробляти будь - яку продукцію;
- d) економічна безвідповідальність;
- e) право вклати власні кошти на власний розсуд;

II. Зазначте ознаки ефективності дозвільної системи:

- a) економічна самостійність;
- b) самозабезпечення;
- c) оптимальне використання часу робочого часу працівників;
- d) економічна відповідальність;
- e) економічна конкурентність;
- f) економічна рівноправність.

III. Зазначте головні складові єдиного дозвільного офісу:

- a) економія часу і ресурсів;
- b) компромісність;

- с) чіткість роботи персоналу;
- д) економічна безвідповідальність;
- е) системний робочий підхід;

IV. Зазначте основні принципи підприємницької діяльності:

- а) вільний вибір видів діяльності;
- б) самостійне формування програми діяльності;
- в) отримання прибутку;
- г) вільний найм працівників;
- д) самостійне встановлення цін;
- е) вільне розпорядження прибутком;
- ж) економічна відповідальність.

V. зазначте ,як вибирають постачальників і споживачів виробничої продукції:

- а) за видами діяльності;
- б) відповідно до мети діяльності;
- в) самостійно.

Література [1.с33-40,2-17]

Форма контролю :перевірка конспектів ,опитування.

Тема3. Бізнес - план і технологія його складання.

Суть бізнес – плану. Типологія бізнес-планів. Розділи бізнес-плану. Резюме. Аналіз ситуації в галузі. Види товарі і послуг. Аналіз ринку збуту. Конкуренція на ринках збуту. План маркетингу. Виробничий план. Організаційний план. Правове забезпечення діяльності фірми. Оцінка ризику і страхування. Фінансовий план. Пропозиції що висуваються фірмою.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Що таке бізнес – план?
2. У чому полягає суть бізнес – плану?
3. Для чого і для кого створюється бізнес – план?
4. Хто створює бізнес – план?
5. Які можуть бути види бізнес – плану?
6. Якою повинна бути структура бізнес- плану?
7. Що таке резюме і коли його потрібно складати?
8. З чого починається розробка бізнес – плану?
9. Від чого залежить структура бізнес – плану?
10. Яким за розмірами повинен бути бізнес – план?
11. Чи може бути інша структура бізнес – плану?

12. Що є найважливішим в розробці бізнес – плану?
13. Чи може бізнес - план піддаватися змінам в процесі його реалізації?
14. Чи повинен підприємець реалізовувати свій проект згідно розробленого ним бізнес – плану?
15. Чи повинен закінчуватися бізнес - план?
16. Чи варто витратити час, сили та кошти на розробку бізнес –плану?

Теми рефератів

1. Етапи застосування власної справи.
2. Характеристика засновницьких документів.
3. Бізнес-план підприємства.
4. Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва- юридичних осіб.
5. Порядок державної реєстрації суб'єктів підприємництва – фізичних осіб.

Тести

I. Умови переходу суб'єктів підприємницької діяльності –фізичних осіб на сплату єдиного податку:

- a) кількість працівників до 10 осіб і річний обсяг виторгу 500тис.,грн;
- b) кількість працівників 50осіб і обсяг виторгу 1млн грн.;
- c) кількість працівників 5 осіб і обсяг виторгу 100тис.грн;
- d) без права найму робочої сили.

II. Умови переходу суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб на спрощену систему оподаткування:

- a) кількість працівників до 10 осіб, обсяг виторгу 100тис.грн.;
- b) кількість працівників 50осіб і обсяг виторгу 1млн.грн;
- c) кількість виторгу 100мінімальних заробітних плат.
- d) кількість працівників 5 осіб і обсяг виторгу 100тис.грн.

III. Зазначте, чи можна фінансування підприємства майже повністю здійснюватися за рахунок довгострокового позичкового капіталу:

- a) не може;
- b) може за умови,що відсотки за обслуговування позичкового капіталу переक्रивають рентабельністю сукупного інвестованого капіталу;
- c) може ,якщо темпи інфляції нижчі за відсотки щодо обслуговування боргу;
- d) може,якщо підприємство має чистий оборотний капітал.

IV.Нормальний прибуток –це:

- a) загальний виторг фірми за вирахуванням її економічних витрат;
- b) мінімальний прибуток,який має заробляти підприємець,щоб залишитися у своєму бізнесі;
- c) різниця між загальним виторгом і реальними витратами фірми;

d) сума грошей, яку отримує підприємець за реалізацію продукції.

V. Фінансова установа з кількістю засновників не менше 50 осіб, об'єднаних спільно територію або спільним місцем роботи (навчання), що кредитує тільки своїх членів, це :

- a) інвестиційна компанія;
- b) довірче товариство;
- c) кредитна спілка;
- d) комерційний банк;

VI. Сума боргів, не сплачених підприємству, організації, установі юридичними або фізичними особами – це:

- a) факторинг;
- b) кредиторська заборгованість;
- c) дебіторська заборгованість;
- d) фінансовий кредит.

VII. Бізнес-план, як план маркетингу це:

- a) оперативний план;
- b) квартальний план;
- c) план розвитку;
- d) організаційний план;
- e) тактичний план;

Література [1 . т.41-60,2-17]

Форма контролю : перевірка конспектів, опитування.

Тема 4 . Реєстрація суб'єктів підприємництва.

Реєстрація приватного підприємця. Реєстрація приватного підприємства. Реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності. Реєстрація підприємства в пенсійному фонді. Реєстрація підприємства як платника страхових внесків. Взяття підприємства на облік платників податків. Одержання підприємцю дозволу на оформлення замовлень та виготовлення печаток і штампів. Відкриття підприємством рахунку в банку. Ліцензування підприємницької діяльності.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Які є види державної реєстрації суб'єктів підприємництва?
2. Як відбувається реєстрація приватного підприємця?
3. Як відбувається реєстрація приватного підприємства?
4. Як відбувається реєстрація товариства?
5. Від чого залежить вибір організаційно - правової форми суб'єкта господарювання?
6. Чи потрібно проводити погодження назви підприємства для реєстрації?
7. Яких фондів потрібно зареєструвати нове підприємство?
8. Що означає «Єдине вікно реєстрації СПД»?
9. Що входить в установчі документи?

10. Хто має право бути засновниками підприємства?
11. Хто має право проводити реєстрацію підприємства?
12. Як ці документи потрібно подавати для реєстрації ПП?
13. Які документи потрібно подавати для реєстрації ТЗОВ?
14. З якого моменту підприємство вважається зареєстрованим?
15. Які дозвільні документи потрібно оформити для ведення господарської діяльності?

Теми рефератів

1. Свобода у здійсненні підприємницької діяльності.
2. Підприємницька ідея та її джерела.
3. Методи пошуку підприємницької діяльності.
4. Особливості підприємця та його ділові якості.
5. Особливості у світовій історії підприємництва.
6. Порядок реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.

Тести

1. Зазначте, як здійснюється вибір видів підприємницької діяльності:
  - a) за рекомендацією місцевих рад народних депутатів;
  - b) залежно від ситуації, яка складається в регіоні;
  - c) згідно з метою та предметом діяльності суб'єктів підприємництва;
  - d) за рекомендацією та настановами друзів та родичів.
2. Зазначте, як формується програма діяльності підприємця:
  - a) самостійно;
  - b) за узгодженням з органом державної влади;
  - c) залежно від ринкового попиту;
  - d) згідно з замовленням.
3. Виявлений підприємцем загальний задум щодо створення нового або модифікованого товару, просування його на ринок – це:
  - a) підприємницька логіка;
  - b) підприємницька ідея;
  - c) бізнес-план;
  - d) бізнес-проект.
4. До моделей індивідуального пошуку підприємницьких ідей не належать:
  - a) метод аналогії;
  - b) метод інверсії;
  - c) метод ідеалізації;
  - d) метод «мозкового» штурму.
5. До методів колективного пошуку підприємницьких ідей не належать :
  - a) метод «мозкового» штурму;
  - b) конференція ідей;
  - c) метод колективного блокноту;
  - d) економічно-математичні методи.

6. Сукупність державних, приватних і громадських інститутів, які обслуговують інтереси суб'єктів підприємництва, забезпечують їх господарську діяльність і сприяють підвищенню її ефективності – це:
- a) ринковий механізм;
  - b) організаційні форми бізнесу;
  - c) інфраструктура бізнесу;
  - d) асоціація.
7. Джерела формування підприємницької ідеї:
- a) держава;
  - b) споживачі;
  - c) рівень менеджменту;
  - d) бюджет.

Література [1.с.63-74;
2-17]

Форма контролю : перевірка конспектів , опитування.

Тема 5. Формування персоналу фірми і організація його діяльності.

Наймання , оцінка і добір персоналу на підприємство. Планування як метод формування кадрового складу фірми. Стимулювання роботи персоналу. Управління діловою кар'єрою та навчанням персоналу.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Які чинники формують успішного підприємця?
2. Хто такий лідер і якими якостями він повинен володіти?
3. Що таке мотивація і якою вона може бути?
4. Що потрібно враховувати при доборі працівників на відповідну посаду?
5. Що таке посадова інструкція?
6. Якими може бути система винагород працівника?
7. Яким повинно бути визначення мети для організації працівників?
8. Яким повинно бути стимулювання роботи персоналу?
9. Якою може бути винагорода?
10. Які є види матеріальних заохочень?
11. Які є види оплати праці?
12. Яким чином відбувається підвищення кваліфікації і передпідготовки?
13. Які є види професійного навчання?
14. Яке відбувається законодавче регулювання діяльності персоналу?
15. Що таке трудовий договір і яка його структура?

Теми рефератів

1. Огляд наукових публікацій за темою занять.
2. Стилї керівництва організацією.
3. Психологія підприємництва.
4. Етапи підприємництва.
5. Методи і стилі розв'язання конфліктів.

Тести

1. Значна манера відносин керівника з підлеглими ,ступінь делегування повноважень,типи влади,які він використовує,-це:
  - a) поведінка;
  - b) ставлення;
  - c) стиль керівника;
  - d) практика керівництва.
2. Вплив на підлеглих через особисті здібності,уміння й інші ресурси-це діловодство:
  - a) формальне;
  - b) неформальне;
  - c) ефективне;
  - d) харизматичне.
3. До основних методів впливу підприємця на людей з метою їх спонукання до ефективної праці не належить:
  - a) особистісний;
  - b) поведінковий;
  - c) етичний;
  - d) ситуаційний.
4. Комплекс норм ті правил моральної поведінки керівника – це:
  - a) культура управлінської діяльності;
  - b) ділова етика;
  - c) аспекти культури;
  - d) групова поведінка.
5. Визначені цінності,переконавання,норми та форми поведінки в організації – це :
  - a) організаційна культура;
  - b) організаційна поведінка;
  - c) аспекти культури;
  - d) групова поведінка.
6. Визначений рівень добровільного відгуку підприємництва на соціальні проблеми – це:
  - a) юридична відповідальність підприємця;
  - b) соціальна відповідальність підприємця;
  - c) підприємницька етика;
  - d) закон відповідальності.
7. Роль – це :
  - a) один із стилів взаємодії;
  - b) індивідуальна поведінка;

- c) належність до певної групи людей;
- d) стійкий шаблон поведінки, яка відтворюється людьми однакового статусу.

Література [1,с.79-108;
2-17]

Форма контролю : перевірка конспектів , опитування.

Змістовий модуль 2. Основи забезпечення реалізації підприємницької діяльності.

Тема 6. Договірні відносини в бізнесі.

Суть і зміст договору. Мета і засади формування договору . Види договорів. Структура договорів. Відповідальність за невиконання умов договору.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Що таке договір?
2. Яка мета формування договору?
3. Що таке чужий договір?
4. Які є види договорів?
5. Що таке установчий договір?
6. Якою повинна бути структура договору?
7. Хто має право укладати договори?
8. Якою є відповідальність за невиконання умов договору?
9. Хто є відповідальним за невиконання умов договору?
10. Чи може в різних договорах бути різна структура?
11. Що є результатом виконання умов договору?
12. Якими можуть бути претензії при невиконанні умов договору?
13. Коли договір вважається укладеним?
14. Які є види типових господарських договорів?
15. В яких випадках потрібно укладати договір?

Теми рефератів

1. Підприємництво як основна ланка економіки.
2. Проблеми та перспективи розвитку приватних підприємств в Україні.
3. Тенденції та особливості розвитку акціонерних товариств в Україні.
4. Основні форми розвитку господарських товариств в Україні.
5. Розвиток кооперативів в Україні.
6. Договірні відносини між підприємствами різної форми власності.

Тести

I. Зазначте види підприємств в Україні:

- a) індивідуальне;
- b) державне;
- c) сімейне;
- d) приватне;
- e) корпоративне;
- f) колективне;
- g) господарське товариство;
- h) комунальне;
- i) засноване на власності об'єднання громадян.

II. Зазначте види господарських товариств в Україні:

- a) акціонерне;
- b) з обмеженою відповідальністю;
- c) з необмеженою відповідальністю;
- d) з додатковою відповідальністю;
- e) повне;
- f) неповне;
- g) командитне;
- h) спільне.

III. Організаційно – правова форма підприємства, створена не менш ,як трьома фізичними особами, які працюють у ній і не несуть відповідальності у межах всього майна підприємства та особистого майна в розмірі , еквівалентному річному заробітку,-це:

- a) командитне товариство;
- b) товариство з додатковою відповідальністю;
- c) кооператив;
- d) товариство з обмеженою відповідальністю.

IV. Кожен з учасників товариства з обмеженою відповідальністю до моменту реєстрації товариства повинен внести:

- a) 30% свого внеску;
- b) 50% свого внеску;
- c) усю суму внеску;
- d) немає обмежень.

V. Товариство,яке поряд з одним або більше учасниками, що несуть відповідальність за зобов'язання товариства власним майном,включає також одного або більше учасників , відповідальність яких обмежується внеском у майно товариства, називають:

- a) повним;

- b) командитним;
- c) з обмеженою відповідальністю;
- d) акціонерним.

VI. Які договірні відносини існують у підприємстві різної форми власності.

- a) договір купівлі – продажу;
- b) договір підяду;
- c) договір міни;
- d) договір оренди;
- e) договір співпраці;

Література [1,с.109-126; 2-17]

Форма контролю : перевірка конспектів ,опитування.

Тема 7. Партнерські стосунки підприємця з банком.

Взаємини підприємницьких структур з банками. Форми безготівкових міжгосподарських розрахунків. Банківське кредитування підприємницької діяльності. Нетрадиційні банківські послуги для клієнтів;

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Які послуги може надавати банк?
2. Які документи потрібно надавати банку для відкриття рахунку?
3. Які рахунки банк може відкрити для суб'єктів підприємництва?
4. Які є види банківських пластикових карт?
5. Які є види безготівкових міжбанківських розрахунків?
6. Які є форми готівкових міжгосподарських розрахунків?
7. Які є види платіжних документів?
8. Які умови банківського кредитування підприємницької діяльності?
9. Які умови банківського кредитування уфctktyuz?
10. Які є принципи банківського кредитування підприємницької діяльності?
11. За яких умов банк може надати кредит?
12. У яких випадках банк не надає кредиту?
13. Які документи потрібно подати банку для отримання кредиту?
14. Які є банківські нетрадиційні послуги?
15. Що таке лізинг?
16. Що таке факторинг?

Теми рефератів

1. Сутність економічного ризику.
2. Фактор ризику в малому бізнесі.

3. Види ризиків.
4. Оцінка і аналіз підприємницького ризику.
5. Інструменти зменшення економічних ризиків у підприємстві.

Тести

1. Непередбачена суб'єктом господарювання діяльність небезпечна, яка спричиняє можливість втрат, загрожує реалізації поставленої мети і зумовлена передусім випадковим характером прийятих ним рішень – це:
  - a) інвестиційний ризик ;
  - b) матеріально – технічний ризик;
  - c) економічний ризик;
  - d) виробничий ризик.
2. Ризик непогашення – чи повного погашення банку – кредитору платіжних зобов'язань позичальником – це:
  - a) ризик рефінансування;
  - b) кредитний ризик;
  - c) управлінський ризик;
  - d) відсотковий ризик.
3. Діяльність підприємства, банку, організації що спрямована на подолання невизначеності альтернативного вибору, скорочення можливих витрат, зумовлених ризиком, - це:
  - a) диверсифікація вкладів;
  - b) менеджмент ліквідності;
  - c) управління ризиками;
  - d) арбітраж.
4. Здатність юридичної чи фізичної особи своєчасно і повністю виконувати свої платіжні зобов'язання перед іншими суб'єктами господарської діяльності – це:
  - a) ліквідність;
  - b) фінансова стійкість;
  - c) платоспроможність;
  - d) фінансовий леверидж.
5. Що вищий фінансовий леверидж фірми ,то:
  - a) нижча частка заборгованості порівняно з власним капіталом;
  - b) вища частка заборгованості;
  - c) вища ліквідність;
  - d) нижча ліквідність.

Література [1.с129-144;
2-17]

Форма контролю : перевірка конспектів , опитування.

Тема8. Ризики у підприємницькій діяльності

Ризики та їх вплив на результати господарської діяльності підприємництва. Види ризиків в господарській діяльності та причини їх виникнення. Принципи та форми регулювання ризиків у підприємницькій діяльності.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Причини появи та існування ризиків?
2. Що таке ризик господарської діяльності?
3. Які є види ризиків в господарській діяльності?
4. Які є причини виникнення ризиків в господарській діяльності?
5. Які є види втрат внаслідок негативної дії підприємницьких ризиків?
6. Які головні причини ризиків у підприємницькій діяльності?
7. Які є причини регулювання ризиків у підприємницькій діяльності?
8. Які форми регулювання ризиків у підприємницькій діяльності?
9. Що означає прийняття ризиків?
10. Що таке зменшення ризиків?
11. Що таке розподіл ризиків?
12. Яким чином найефективніше боротися з ризиками?
13. Ризики це негативне чи позитивне явище в підприємстві?
14. Чи можливо повністю усунути ризики з господарської діяльності?
15. Що ефективніше управляти ризиками чи уникати ризиків?

Теми рефератів

1. Сутність економічного ризику.
2. Фактори ризику в малому бізнесі.
3. Види ризиків.
4. Оцінка і аналіз підприємницького ризику.
5. Інструменти зменшення економічних ризиків у підприємстві.

Тести

1. Непередбачена суб'єктом господарської діяльності небезпека ,яка спричиняє можливість втрат,загрожує реалізації поставленої мети і зумовлена передусім випадковим характером прийнятих ним рішень, -це:
  - a) інвестиційний ризик;
  - b) матеріально – технічний ризик;
  - c) економічний ризик;
  - d) виробничий ризик.
2. Ризик не погашення чи не повного погашення банку – кредитору платіжних зобов'язань позичальником – це:
  - a) ризик рефінансування;
  - b) кредитний ризик;
  - c) управлінський ризик;
  - d) відсотковий ризик.

3. Діяльність підприємства, банку, організації, що спрямована на подолання невизначеності альтернативного вибору, скорочення можливих втрат, зумовлених ризиком, - це :
  - a) диверсифікація вкладень;
  - b) менеджмент ліквідності;
  - c) управління ризиками;
  - d) арбітраж.
4. Здатність юридичної або фізичної особи своєчасно і повністю виконувати свої платіжні зобов'язання перед іншими суб'єктами господарської діяльності – це:
  - a) ліквідність;
  - b) фінансова стійкість;
  - c) платоспроможність;
  - d) фінансовий леверидж.
5. Що вищий фінансовий ліверидж фірми, то:
  - a) нижча частка заборгованості порівняно з власним капіталом;
  - b) вища частка заборгованості;
  - c) вища ліквідність;
  - d) нижча ліквідність.
6. До зовнішніх джерел фінансування фірми належать:
  - a) лізинг;
  - b) факторинг;
  - c) цінні папери та векселя;
  - d) резервний фонд.
7. До основних джерел погашення кредитів не належать:
  - a) отримання готівки;
  - b) продаж активів;
  - c) залучення коштів шляхом випуску боргових зобов'язань або цінних паперів;
8. Показний за допомогою якого можна визначити спроможність підприємства здійснювати фінансування за рахунок власних коштів, -це:
  - a) Cash-flow;
  - b) ліквідність;
  - c) обіговість капіталу;
  - d) ділова активність.

Література [1, с.150-162 ; 2-17]

Форма контролю : перевірка конспектів , опитування.

Тема 9. Оподаткування підприємницької діяльності.

Формування системи оподаткування підприємств . Види податків та їх характеристика; Місцеві податки і збори. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва. Фіксований сільськогосподарський податок.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. Які є системи оподаткування підприємств?
2. Які є види податків?
3. Що таке місцеві податки і збори?
4. Зробіть аналіз системи оподаткування в Україні?
5. Чи існують пільги ,щодо сплати податків?
6. Які є податки в аграрному комплексі?
7. Які є податки на нерухоме майно?
8. Які податки є прямими ?
9. Які податки є непрямими?
10. Що таке загальна система оподаткування?
11. Що таке спрощена система оподаткування?
12. Що таке фіксований податок?
13. Що таке єдиний податок?
14. Які податки сплачуються при загальній системі оподаткування?
15. Які податки сплачує фізична особа?

Теми рефератів

1. Огляд наукових публікацій на тему заняття.
2. Джерела фінансування малого підприємництва в Україні.
3. Кредитні спілки як перспективна форма фінансування малого бізнесу.
4. Програма фінансування малого бізнесу в Україні європейським банком реконструкцій та розвитку.
5. Спрощена система оподаткування у сфері малого бізнесу.

Тести

I. Умови переходу суб'єктів підприємницької діяльності –фізичних осіб на сплату єдиного податку:

- e) кількість працівників до 10 осіб і річний обсяг виторгу 500тис.,грн;
- f) кількість працівників 50 осіб і обсяг виторгу 1млн грн.;
- g) кількість працівників 5 осіб і обсяг виторгу 100тис.грн;
- h) без права найму робочої сили.

II. Умови переходу суб'єктів підприємницької діяльності – юридичних осіб на спрощену систему оподаткування:

- e) кількість працівників до 10 осіб, обсяг виторгу 100тис.грн.;
- f) кількість працівників 50осіб і обсяг виторгу 1млн.грн;
- g) кількість виторгу 100мінімальних заробітних плат.
- h) кількість працівників 5 осіб і обсяг виторгу 100тис.грн.

III. Зазначте, чи можна фінансування підприємства майже повністю здійснюватися за рахунок довгострокового позичкового капіталу:

- e) не може;
- f) може за умови, що відсотки за обслуговування позичкового капіталу перебивають рентабельність сукупного інвестованого капіталу;
- g) може, якщо темпи інфляції нижчі за відсотки щодо обслуговування боргу;
- h) може, якщо підприємство має чистий оборотний капітал.

IV. Нормальний прибуток – це:

- e) загальний витіток фірми за вирахуванням її економічних витрат;
- f) мінімальний прибуток, який має заробляти підприємець, щоб залишитися у своєму бізнесі;
- g) різниця між загальним витітком і реальними витратами фірми;
- h) сума грошей, яку отримує підприємець за реалізацію продукції.

V. Фінансова установа з кількістю засновників не менше 50 осіб, об'єднаних спільно територією або спільним місцем роботи (навчання), що кредитує тільки своїх членів, це :

- e) інвестиційна компанія;
- f) довірче товариство;
- g) кредитна спілка;
- h) комерційний банк;

VIII. Сума боргів, не сплачених підприємству, організації, установі юридичними або фізичними особами – це:

- e) факторинг;
- f) кредиторська заборгованість;
- g) дебіторська заборгованість;
- h) фінансовий кредит.

Література [1, с.163-187; 2-17]

Форма контролю : перевірка конспектів, опитування.

Тема 10. Припинення підприємницької діяльності.

Основні причини припинення підприємницької діяльності. Реорганізація підприємства. Скасування державної реєстрації підприємства. Ліквідація підприємства. Розрахунок з кредиторами. Діагностика кризового стану та банкрутства підприємства.

Контрольні питання і навчальні завдання

1. На яких засадах може бути припинена підприємницька діяльність?
2. Назвіть основні причини, які обумовлюють необхідність припинення підприємницької діяльності?
3. Назвіть способи реорганізації підприємстві дайте їм характеристику?

4. В яких випадках може бути скасована державна реєстрація підприємства?
5. При яких обставинах може бути ліквідоване підприємство?
6. Які і чий претензії першочергово повинні бути задоволені при ліквідації підприємства?
7. Що слід розуміти під діагностикою банкрутства?
8. Назвіть основні показники, які використовуються для оцінки платоспроможності?
9. Дайте визначення сутності банкрутства підприємства?
10. В чому полягає суть доарбітражного врегулювання спорів між суб'єктами господарювання?
11. В яких випадках арбітражно суд визнає боржника банкрутом?
12. Назвіть основні моделі які можуть бути використані для діагностики кризового стану та запобігання банкрутства підприємств?

Теми рефератів

1. Припинення підприємницької діяльності у сфері послуг.
2. Банкрутство фінансових установ.
3. Фінансові розрахунки з кредиторами в період ліквідації підприємства.
4. Тимчасова адміністрація підприємства в кризовий період.
5. Етапи ліквідації підприємства.

Тести

1. Що є підставою для припинення підприємницької діяльності:
  - a) власна ініціатива підприємця;
  - b) закінчення терміну дії ліцензії;
  - c) закінчення терміну договору з постачальниками?
  - d) закінчення терміну договору з споживачами;
  - e) рішення суду або арбітражу.
2. Які антикризові заходи потрібно провести ина підприємстві ,щоб запобігти банкрутству.
  - a) провести інвентаризацію;
  - b) укомплектувати кадровий потенціал;
  - c) регулярно виплачувати з/п;
  - d) моніторити ринок;
  - e) видати наказ про персональну відповідальність за конфіденційність інформації.
3. Що таке ліквідність підприємства.
  - a) відповідальність по зобов'язанням.
  - b) успішний випуск продукції;
  - c) робота підприємства з цінними паперами;
  - d) збільшення кредиторської заборгованості;
  - e) моніторинг ринку.

Література [1,с.191-200;2-17]

Форма контролю :перевірка конспектів ,опитування.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Суть і функції підприємництва.
2. Оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності-юридичних осіб.
3. Суб'єкти підприємництва.
4. Технології розвитку бізнес – плану.
5. Принципи підприємницької діяльності.
6. Статутний фонд та його формування.
7. Обмеження в підприємницькій діяльності.
8. Сутність та особливості корпорації.
9. Економічні засади підприємництва.
10. Способи сплати податків з доходів приватного підприємця.
11. Види підприємницької діяльності.
12. Торговий патент, умови придбання, вартість термін дії.
13. Необхідні умови розвитку підприємництва.
14. Спрощена система оподаткування суб'єктів малого підприємництва.
15. Організаційні форми підприємництва.
16. Сутність корпоративного управління.
17. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності-юридичної особи.
18. Стадії розробки бізнес- плану.
19. Види господарських товариств та їх характеристика.
20. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи.
21. Акціонерне товариство :сутність і види.
22. Джерела фінансування підприємництва в Україні.
23. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи.
24. Фінансово – кредитне підприємство.
25. Лізинг як форма підприємницької діяльності.
26. Переваги та недоліки одноосібного володіння.
27. Ліцензування в підприємницькій діяльності.
28. Комерційне підприємство.
29. Франчайзинг як форма підприємницької діяльності.
30. Підприємець ключова фігура ринкової економіки.
31. Форми об'єднань підприємств в Україні.
32. Сертифікація продукції як інструмент державного регулювання підприємства.
33. Види підприємств в Україні.
34. Структура бізнес-плану.
35. Засновницькі документи суб'єктів підприємницької діяльності.
36. Бізнес інкубатори як форма підтримки малого підприємництва.
37. Проблеми розвитку підприємництва в Україні.
38. Юридичний статус підприємства.
39. Правові засади розвитку підприємства.

40. Порядок патентування підприємницької діяльності.
41. Сутність і методи державного регулювання підприємства.
42. Види лізингу.
43. Сутність і функції бізнес - плану.
44. Державні та міжнародні організації підтримки підприємництва в Україні.
45. Єдиний податок для суб'єктів підприємництва.
46. Припинення діяльності підприємницьких структур.
47. Державна політика підтримки підприємництва.
48. Органи управління акціонерним товариством.
49. Проблеми правового забезпечення підприємництва в Україні.
50. Фінансовий прибуток для суб'єктів малого підприємництва .
51. Статус підприємництва.
52. Суб'єкти підприємницької діяльності.
53. Особливості розвитку малого підприємництва в Україні.
54. Порядок відрахувань суб'єкта підприємницької діяльності –фізичної особи до Пенсійного фонду і фондів Соціального страхування.
55. Підприємництво: сутність, ознаки і функції.
56. Державна регуляторна політика у сфері підприємництва.
57. Загальна система оподаткування приватного підприємця.
58. Роль і значення посередницького підприємства.
59. Переваги та недоліки партнерства (товариства).
60. Порядок відкриття рахунку суб'єкта підприємницької діяльності в установі банку.
61. Сутність і методи підприємницького управління.
62. Страхування як інструмент економічного захисту підприємця.
63. Основні методи впливу підприємця на підлеглих.
64. Управління економічними ризиками в підприємстві.
65. Форми спільного міжнародного підприємства.
66. Функціональне управління в підприємстві.
67. Сутність, види та елементи підприємницької культури.
68. Механізм зменшення економічних ризиків у підприємстві.
69. Світовий досвід створення вільних економічних зон.
70. Підприємницька етика.
71. Управління мотивацією персоналу.
72. Особливості створення та функціонування вільних економічних зон в Україні.
73. Інструменти управління ризиками.
74. Форми кооперативних зв'язків суб'єктів підприємництва.
75. Причини економічних ризиків у підприємстві.
76. Управління організаційними комунікаціями.
77. Посередники на фондовому ринку.
78. Підприємництво у сфері банківських послуг.
79. Кредитування та його роль у розвитку підприємництва.
80. Соціальні цінності та культура підприємницької діяльності.
81. Кредитні спідки та їх роль у розвитку підприємництва.

82. Інноваційна діяльність суб'єктів підприємництва.
83. Нові напрямки розвитку підприємництва в Україні.
84. Особливості функціонування товарної біржі.
85. Селянське (фермерське) господарство як форма підприємницької діяльності.
86. Тенденція та проблеми розвитку фермерства.
87. Основні напрямки державної підтримки селянських (фермерських) господарств.
88. Форма господарсько - торгівельної (комерційної) діяльності.
89. Особливості діяльності виробничого кооперативу.
90. Здійснення підприємницької діяльності без створення юридичної особи.

III. Екзаменаційні питання з дисципліни « Основи підприємницької діяльності»

ЕКЗАМЕНАЦІЙН ЗАПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ « ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ» Які винесено на залік (екзамен).

1. Організаційні форми підприємництва.
2. Сутність корпоративного управління.
3. Механізм реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності-Юридичної особи
4. Стадії розробки бізнес – плану.
5. Види господарських товариств та їх характеристика.
6. Механізм державного регулювання підприємницької діяльності.
7. Акціонерне товариство: сутність та види.
8. Джерела фінансування підприємництва в Україні.
9. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності- Фізичні особи.
10. Фінансово – кредитне підприємство.
11. Лізинг як форма підприємницької діяльності.
12. Переваги та недоліки одноосібного володіння.
13. Ліцензування в підприємницькій діяльності.
14. Комерційне підприємство.
15. Франчайзинг як форма підприємницької діяльності.
16. Підприємець ключова фігура ринкової економіки.
17. Форми об'єднань підприємств в Україні.
18. Сертифікація продукції як інструмент державного регулювання підприємництва.
19. Види підприємств в Україні.
20. Структура бізнес-плану.
21. Засновницькі документи суб'єктів підприємницької діяльності.
22. Бізнес –інкубатори як форма підтримки малого підприємництва.
23. Проблеми розвитку підприємництва в Україні.

24. Юридичний статус підприємства.
25. Правова база розвитку підприємництва.
26. Порядок патентування підприємницької діяльності.
27. Сутність та методи державного регулювання підприємництва.
28. Види ліцензу.
29. Сутність і функції бізнес – плану.
30. Державні та міжнародні організації підтримки підприємництва в Україні.
31. Єдиний податок для суб'єктів малого підприємництва.
32. Припинення діяльності підприємницьких структур.
33. Державна політика підтримки підприємництва.
34. Органи управління акціонерним товариством.
35. Проблеми правового забезпечення підприємництва в Україні.
36. Фіксований податок для суб'єктів малого підприємництва.
37. Статус підприємництва
38. Субєкти підприємницької діяльності – платники ПДВ та акцизного збору.
39. Особливості розрахунку малого підприємництва в Україні.
40. Порядок відрахувань суб'єкта підприємницької діяльності – фізичної особи до Пенсійного фонду соціального страхування.
41. Загальна система оподаткування приватного підприємця.
42. Роль та значення посередницького підприємства.
43. Переваги та недоліки партнерства(товариства).
44. Порядок відкриття рахунку суб'єкта підприємницької діяльності в установі банку.
45. Сутність і методи підприємницького управління.
46. Страхування як інструмент економічного захисту підприємця.
47. Основні методи впливу підприємця на підлеглих.
48. Управління економічними ризиками в підприємстві.
49. Форми спільного міжнародного підприємництва.
50. Функціональне управління в підприємстві.

VI. Критерії оцінювання знань , та вмінь студентів за рейтинговою системою.

Шкала оцінювання : національна та ECTS

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою, тобто за рейтингом накопичувальною системою. До рейтингу входить оцінювання роботи на практичних (семінарських) заняттях, поточний ,модульний контроль- 50балів, підсумковий контроль іспит -50 балів.

- ✓ **На відмінно (91-100балів) оцінюється робота , в якій студент:**
  - Продемонстрував високий рівень теритичної підготовки, вміння аналізувати проблему та відповідну літературу, логічно та послідовно викладати фактичний матеріал, робити науково –конкретні висновки та пропозиції;
  - Виявив вміння обирати необхідні методи розв’язання проблем, правильно їх використовувати, інтерпретувати , отримувати результат.

- ✓ **На добре (76-90,99 балів) оцінюється робота, в якій студент:**
  - Продемонстрував в цілому високий рівень теритичної підготовки,згідно з навчального плану, вміння застосовувати отримані знання в процесі аналізу поставленої проблеми, логічно та послідовно викласти фактичний матеріал, робити порівняно , обґрунтовані висновки;
  - Виявив вміння в цілому вірно обирати необхідні методи розв’язання проблем, правильно їх використовувати , досить коректно інтерпретувати отримані результати.

- ✓ **На задовільно (61-75,99балів) оцінюється робота , в якій студент:**
  - Продемонстрував певну теоретичну підготовку згідно навчального плану;
  - Виявив уміння проаналізувати поставлену проблему та більш –менш логічно та послідовно викласти фактичний матеріал, робити певні висновки на основі проведеного аналізу.

- ✓ **Не задовільно (менше 60,99 балів) оцінюється робота ,в якій студент:**
  - Продемонстрував поверхневу безсистемну теоретичну підготовку;
  - Виявив невміння проаналізувати поставлену проблему та більш - менш логічно та послідовно викласти фактичний матеріал, роботи певні висновки на основі проведеного аналізу.

Сума балів за всі види навчальної	оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового	Для заліку

діяльності		проекту(роботи), практики	
91-100	A	відмінно	зараховано
83-90,9	B	добре	
76-82,9	C		
68-75,9	D	задовільно	
61-67,9	E		
21-60,9	FX	Не задовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання
0-21	F	Не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

V. Основні терміни і поняття з основ підприємництва.

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ І ПОНЯТТЯ

Акціонерне товариство – товариство засновниками ,якого є акціонери незалежно від юридичного статусу.

Акція – це цінний папір,без встановленого терміну обігу,підтверджує пайову участь акціонера.

Асоціація – добровільне об'єднання фізичних або юридичних осіб для досягнення спільної мети на засадах співробітництва при збереженості самостійності,правової та майнової незалежності її членів.

Аналіз – розчленування предмету пізнання абстрагування його окремих сторін чи аспектів.

Акредитив –є договором, що містить зобов'язання банку емітента,за якими цей банк, за дорученням клієнта (заявника акредитиву) або від його імені зобов'язується здійснювати платіж на користь постачальника товарів або послуг і доручає іншому банку здійснювати цей платіж проти документів.

Амортизація – процес перенесення вартості основних фондів на продукт що виготовляється з її допомогою.

Аудит – перевірка даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності суб'єкта господарювання з метою висловлення незалежної думки аудитора про її

достовірність в усіх життєвих аспектах та відповідність вимогам законів України.,, положень(стандартів) бухгалтерського обліку.

Акт - документ ,який засвідчує взаємовідносини між замовником та виконавцем.

Бізнес - є організація, що бере участь в торгівлі товарами чи послугами споживача.

Бізнес – план – це техніко-економічне обґрунтування діяльності підприємств у ринкових умовах, програма його діяльності,він характеризує модель підприємства в майбутньому.

Банк – це фінансова структура призначена для грошово –кредитного обслуговування юридичних та фізичних осіб.

Безготівкові розрахунки - платежі ,які здійснюються шляхом перерахування з рахунку платника на рахунок кредитора у банках коштів без використання готівкової маси.

Бюджет – має вигляд таблиці, який формується з прибутків та видатків(доходи,витрати) у формалізованому виді для суб'єктів мікро і макро рівня.

Бухгалтерській облік – це синтез господарської діяльності структур,переведення натуральних та трудових вимірників у грошовій вимірник.

Виробниче підприємство – це таке підприємство,яке здійснює виробництво товарів,надає послуги ,інформацію створює духовні цінності.,

Виробничий план - це система адресних завдань по випуску продукції певної номенклатури, асортименту, відповідної кількості і якості в певні терміни з оптимальним виробничим циклом,що забезпечує зростання виробництва.

Видатки – це кошти,що спрямовані на здійснення програм та заходів , передбачених відповідним бюджетом,за винятком коштів на погашення основної суми боргу та повернення надмірно сплачених до бюджету сум.

Валовий внутрішній продукт (ВВП) – один з найважливіших показників розвитку економіки,який характеризує кінцевий результат виробничої діяльності економічних одиниць – резидентів у сфері матеріального і нематеріального виробництва.

Валютний курс – вираз ціни грошової одиниці країни в грошових одиницях іншої.

Гроші – особливий товар ,що є загальною еквівалентною формою вартості інших товарів та послуг.

Гарантія – це порука в чомусь,забезпечення чого небудь ,умови що забезпечують успіх чого небудь.

Господарська діяльність – діяльність суб'єктів господарювання у сфері суспільного виробництва, спрямованого на виготовлення та реалізацію продукції, виконання робіт чи надання послуг вартісного характеру, що мають цінову визначеність.

Готельний збір – це єдиний з місцевих податків, який передбачає необхідний внесок в регіональний держбюджет. Він стягується з митою фінансування заходів.

Дохід - це очікувана властивість об'єкта, яка є мотивом створення, виробництва, володіння, використання цього об'єкта.

Дозвільна система – це особливий порядок виготовлення, придбання, зберігання, перевезення обліку і використання спеціально визначених предметів, матеріалів і речовин, а також відкриття та функціонування окремих підприємств, майстерень і лабораторій з митою охорони інтересів держави та безпеки громадян.

Деференціація – процес і стан подріблення певної соціальної цілесності на складові частини, чи елементи.

Договір – правовий документ, де сторони визначаються з правами і обов'язками.

Довідки – це документи які подаються в інші установи, підписуються крім укладача, керівником установи, засвідчуються печаткою.

Договір купівлі – продажу – це договір за яким продавець зобов'язується передати майно у власність покупцеві, а покупець зобов'язується прийняти майно і сплатити за нього певну грошову суму.

Договір міни – це договір де кожна зі сторін зобов'язується передати другій стороні у власність один товар в обмін на інший товар.

Дебітори – це юридичні чи фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів, їх еквівалентів або інші активи.

Депозит(вклад) – грошові кошти в готівковій чи безготівковій формі у валюті України чи іноземній валюті, банківських металах, які банк прийняв від вкладника на договірних засадах на визначений термін зберігання під певний відсоток.

Діагностика – це підвищення надійності та ресурсу даного суб'єкта.

Дотація – доплата з бюджетів вищих рівнів задля збалансування бюджетів нищих рівнів, це без відкладна, безповоротна допомога.

Єдиний дозвільний офіс – це форма організації та координації діяльності дозвільних органів в основі якої лежить здійснення всіх чи більшої частини етапів процедур дозвільного характеру.

Емісія – вливання грошових коштів в грошовий обіг.

Емітент цінних паперів – особа (юридична особа ,фізична особа , держава, орган місцевого самоврядування) ,яка від свого імені розміщує цінні папери і зобов'язується виконувати обов'язки, що випливають з умов їх випуску.

Земельний податок – плата за землю яка складається із земельного податку та орендної плати за земельну ділянку державної чи комунальної власності.

Збори(оплата,внесок) – обов'язковий платіж ,до відповідного бюджету,що стягується з платників зборів ,з умовою отримання ними спеціальної вигоди,в тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб, державним органом, органами державного самоврядування,іншими уповноваженими органами.

Індивідуальне підприємство – засноване на особистій власності громадянина і на використанні його праці (без найму).

Інвестор – людина чи комерційна установа, яка вкладає гроші ,або інші активи з метою їх збереження та примноження.

Інструктаж – перевірка знань працівників структури на виконання своїх прямих обов'язків.

Комерційне підприємство – його зміст становлять торгівельні та обмінні операції. В основі цього виду діяльності лежать угоди щодо купівлі – продажу (передачі) товарів і послуг.

Командитне товариство – товариство в якому окрім єдиного учасника,або більшої кількості учасників, що провадять від імені товариства підприємницьку діяльність, несуть відповідальність за зобов'язаннями товариства всім своїм майном.

Концерни –фінансово промислова група компаній типовим є збереження юридичної і господарської діяльності і самостійності учасників ,але з врахуванням кординації з боку домінуючих фінансових структур.

Колективне підприємство –засноване на власності трудового колективу , кооперативу ,або іншого статутного підприємства.

Комерційне підприємство – його зміст становлять торгівельні та обмінні операції. В основі цього виду діяльності лежать угоди щодо купівлі – продажу (перепродажу) товарів і послуг.

Кваліфікація – наявність підготовки професійних знань навичок та досвіду, які дають можливість особі належним чином проводити певні дії, рівень підготовленості , майстерності, ступінь готовності до виконання праці з оа визначеною спеціальністю чи посадою, що визначається.

Конфіденційність – послуга безпеки , що забезпечує конфіденційність інформації відповідно до принципів керування структурою.

Комунальний податок – це обов'язків платіж ,якій стягується органами влади з суб'єктів комунальної власності.

Курортний збір – це податок ,що встановлюється місцевою владою курортів і збирається з усіх відвідувачів , які прибувають на ці курорти та користуються будь якими засобами розміщення.

Кредитор - громадянин, або юридична особа яка має підтверджені належними документами майнові вимоги до боржника.

Констрибуція – принцип страхування, який передбачає право страховика звернутися до інших страховиків, які за проданими полюсами несуть відповідальність перед одним і тим самим конкурентом страхувальником ,з пропозицією розподілити витрати з відшкодування збитків.

Лізинг - підприємська діяльність , спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів , яка полягає , надання лізингодавцем у виключне користування на визначений термін лізингоодержувачу майна.

Ліцензія – це документ , що демонструє певний дозвіл, що засвідчує право ліцензиста на провадження зазначеного в ньому виду господарської діяльності протягом визначеного строку та умови використання ліцензійних умов.

Ліквідація – визначає поняття припинення діяльності суб'єкта господарювання , шляхом реорганізації , злиття , приєднання, поділу, перетворення) даної структури.

Мито – непрямий податок , різновид митних платежів, який накладається на товари , що переміщуються через митний кордон , тобто ввіз /вивіз транзит.

Норматив – навантаження на певний вид роботи для забезпечення стабільної роботи та своєчасного виконання завдань.

Оренда – заснована на договорі строкового платного володіння певним об'єктом визначеного часом.

Оподаткування – законодавчо врегульований процес встановлення та утримання податків в країні, визначається їх розміром і строком, відповідних об'єктів , та кола юридичних та фізичних осіб , що підлягають оподаткуванню.

Об'єкт – сторона на яку спрямоване пізнання , або діяльність називається об'єктом.

Облігація – емісійний цінний папір , що засвічує внесення його власником грошових коштів і підтверджує зобов'язання відшкодування йому номінальної вартості цього цінного паперу з виплатою певного цінного патенту.

Оборотні кошти – це сукупність коштів підприємства, що авансуються на створення оборотних фондів та фондів обігу і забезпечення їх неперервного обігу.

Оферта – пропозиція певній стороні укласти угоду з урахуванням викладених умов. Оферта вважається прийнятою після її акценту.

Оперативне управління – визначає речове право суб'єкта господарювання, який володіє, користується і розпоряджається майном закріпленим за власником для здійснення некомерційної господарської діяльності.

Податок на прибуток – прямий податок, що стягується з прибутку організації (підприємства, банку, страхової компанії) Прибуток організації, як правило визначається як дохід від діяльності компанії мінус сума встановлених відрахувань та знижок.

Прибутковий податок – податок з населення, це економічні відносини в грошовій формі які виникають між державою і населенням з приводу примусового обов'язкового вилучення частини їх доходів для покриття платежів бюджету.

Податок на додану вартість (ПДВ) – це непрямий податок, який входить в ціну товару (вартість робіт чи послуг), та сплачується покупцем, але його облік і перерахунок сплачує продавець (податковий агент) до державного бюджету.

Податки – це встановлені вищим законодавчим органом влади обов'язкові платежі, які сплачують юридичні і фізичні особи до бюджету в розмірах і термінах передбачених законом.

Прямі податки – податки що стягуються державою безпосередньо з доходів або майна платників податків.

Платіжне доручення – верхня вимога постачальника (одержувача коштів) безпосередньо до покупця (платника) сплатити вартість поставленої йому за договором продукції (виконаних робіт, наданих послуг, нижня – доручення платника банку.)

Планування – дивитися уперед, допомагає правильно прийняти обґрунтувати управлінські рішення.

Поточний рахунок – вид банківського рахунку, який відкривається банками юридичним і фізичним особам для зберігання грошових коштів та здійснення розрахунково – касового обслуговування за допомогою платіжних інструментів.

Резюме – вид документа, в якому подається короткі відомості про навчання, трудову діяльність та професійні успіхи й досягнення особи, яка його складає.

Ревізія – форма документального контролю за фінансово – господарською діяльністю підприємства, дотримання законодавства з фінансових питань, достовірності обліку і звітності, виявлення нестач, розтрати, привласнень і крадіжок.

Ризики – поняття, що має поняття до людських очікувань настання події.

Ринковий збір – це право займати місце для торгівлі на ринках для торгівлі в павільйонах усіх форм власності.

Резерви – запаси активів, які можуть бути використані для покращення господарської діяльності виробництва.

Страховання – процес прийняття ризиків фізичної, юридичної особи в процесі господарської діяльності.

Страховий внесок – подія, передбачувана договором страхування або законодавством, яка відбувалася із настанням якої виникає обов'язок страховика здійснити виплату страхової суми страхувальника.

Стажування – навчання персоналу на робочому місці під керівництвом відповідальної особи після теоретичної підготовки або одночасно з нею і практичної з митою оволодіння дисципліною.

Стратегія – система доходів, яка використовується для того, щоб організація не стала надто залежною від одного стратегічного господарського підрозділу.

Стимул – сильний збуджуючий момент, внутрішній або зовнішній фактор викликає реакцію, дію даного суб'єкта (фізичної особи).

Страховий внесок – це страховий платіж (страхова премія).

Сегментація – лінійне членування мовленого потоку (тексту) на сегменти.

Товариство з обмеженою відповідальністю (ТЗОВ) - організація, суб'єкт господарювання, статутний капітал якого поділяється на частки, розмір яких встановлюється статутом товариства.

Торговий патент – державне свідоцтво, яке засвідчує право суб'єкта підприємницької діяльності чи його структурного відокремленого підрозділу проводити такі види підприємницької діяльності торговельна (за грошові кошти, а також за використання інших форм розрахунків та кредитних карток).

Трудовий договір – угода між працівником і власником підприємства, установи, організації (далі власник) за якого працівник зобов'язується виконувати роботу, визначеною цією угодою з підпорядкуванням, а власник виплачувати працівникам заробітню плату.

Тактика – концептуальна ідея, яка здійснюється у вигляді одного або більшої кількості завдань.

Трансфер – операція осіб, предметів, цінностей, документів тощо від одного власника до споживача іншого.

Умовна франшиза – сума, у межах яких перестраховальник звільняється від обов'язку виплатити страхового відшкодування за оригінальним договором за умови, що розмір збитку не перевищує цю суму.

Фінанси – це система економічних відносин між державою, юридичними та фізичними особами, а також між окремими державами і міжнародними

інструментами й організаціями щодо акумуляції та використання грошових запасів на основі розподілу й перерозподілу.

Франчайзинг – це форма співпраці між юридичною та фінансово незалежними сторонами (компаніями або фізичними особами) в рамках якої одна сторона (франчайзер), що володіє успішним бізнесом, відомою торговою маркою, ноу-хау, комерційними таємницями.

Фонд соціального страхування – державний цільовий фонд, який здійснює керівництво та управління загальнообов'язковими державним страхуванням в Україні, від нещасних випадків у зв'язку з втратою тимчасовою працездатності та медичним страхуванням.

Фінансовий план – це план формування розподілу і використання фінансових ресурсів.

Фінансові результати – це зіставлення регламентованих податковим законодавством валових доходів, і валових витрат. Перевищення валових доходів над валовими витратами становить прибуток. Зворотнє явище характеризує збиток.

Цінні папери – документи які засвідчують зобов'язуванні відносини між особою, яка їх видала та особою, яка є власником. Документ вважається цінним, якщо відповідно до законодавства він може бути самостійним об'єктом прав.

Штраф – основне адміністративне стягнення, яке за своєю суттю є грошовим стягненням, що накладається на громадян які вчинили адміністративне порушення.

VI. Список використаної літератури .

Основні рекомендовані джерела

1. Циктор А.І., Остапець О.М., Банах Ю.В., Коркуна І.І.

Основи підприємницької діяльності. «Навчальний посібник»
«Добрасправа»
Львів-2014 ст.356

1. Хоскінг А. Курс підприємництва.- М.: Міжнародні відносини, 1993,-430с.
2. Захарчин Г.М. Основи підприємництва : Навчальний посібник.- К.:Знання, 2008-437с
3. Збірник систематизованого законодавства « Для суб'єктів підприємництва, здійснюючих діяльність на ринках України», Запоріжжя -2001р.-493с.
4. Іванюта С.М., Іванюта В.Ф., « Підприємництво та бізнес культура». КІЄВ :» Центр учбової літератури» ,288с.2007р.
5. Кісельов А.П. « Основи бізнесу».Київ : «Вища школа» 1998.-190с.

6. Шевеленко С.Д. Підприємництво і підприємницька діяльність .- К.-1997р.

Додаткові рекомендовані джерела

7. Никитин Г.А., Баканов Е.А. Основи авіації.-М.: Транспорт ,1984-261с.
8. Мочерний С.В., Устенко О.А., Чеботар С.І.» Основи підприємницької діяльності. Київ: « Академія» ,2000р-280с.
9. «Господарський кодекс України». Київ: « Література»,2004-361с.
10. Варналій З.С.» Основи підприємництва» .К.-« Знання-Прес»2003р.- 285с.
11. Господарський Кодекс України. Закон України .№436-IV від 16.01.2003р. – Режим доступу www.zakon.rada.gov.ua
12. Про акціонерні товариства . Закон України №639-IV від 31.10.2008р. – Режим доступу www.zakon.rada.gov.ua
13. Про господарські товариства. Закон України №1576-12 від 19.09.1991р. – Режим доступу www.zakon.rada.gov.ua
14. Про державну підтримку малого підприємництва. Закон України№ 2063-III від 19.10.2000р. – Режим доступу www.zakon.rada.gov.ua
15. Про банки і банківську діяльність .Закон України№ 2121 –III від 07.12.2000р. – Режим доступу www.zakon.rada.gov.ua
16. Цивільний Кодекс України. Закон України №435-IV від 16.01.2003р. – Режим доступу www.zakon.rada.gov.ua

14.ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. www.cul.com.ua
2. www.rada.gov.ua
3. www.traning.net
4. www.twirpx.com
5. www.ukrstat.gov.ua

О.І.Коркуна

О.Я.Цильник

І.І. Коркуна

Методичні вказівки для самостійної роботи студентів спеціальності

073 «Менеджмент» денної та заочної форми навчання.

Видавництво «Добра справа»

79031 Україна ,м.Львів вул..Стрийська ,73

Тел./факс : (032)245-72-33

Email: dslviv@ukr.net

Здано до складання – 2018 р. Підписано до друку _____ 2018рік.

Накладом 100 примірників